

[ע"א] איתא, המורה מיטעה [מ]דכתיב [ויקרא כ"א י"ד] אלה, דאין בנה חללה, א"כ היא לא נעשית זונה, א"כ אין בנה פגומה לכהונה. וליכא למילף מת"ו [מ]אלמנה לכ"ג, דאיכא למיפדך מה [ל]אלמנה שהיא מתחללת, ועיין בתוספות שם [ר"ה וא"ו]. וזוהי נחא מ"ש צ"ד סוף סימן קל"ו [סעיף י"ב], אס שימשה תוך ז' נקיים, לא אמרינן דמתמין שלשה חדשים ואח"כ תטובל כמו צגר וגיורת, כי ליכא כאן חשק איסור כ"כ שחלטין הבחנה, וצ"טו [ס]סק"א [ה]היה נצ"ע, ולא קשה מדי: **סעיף י"ד** [טו] **ויש מי שאומר שאינו בחזקת ממזר.** הדעה קמייתא היא דעם הרמב"ם

יד האשה שהיה בעלה במדינת הים וישה שם יותר מי"ב חדש וילדה אחר י"ב חדש הולד ממזר [חכ"ג] **שאין הולד שוהה במעי אמו יותר מי"ב חדש** [טזטז] [הכד] **קייש מי שאומר**

ציונים ומקורות (כ) טור בשם הרמב"ם פט"ו מאיסורי ביאה הי"ט. (כג) לטון הרמב"ם שם. (כד) טור בשם בה"ג סוף הלכות גיטין, הובא ברא"ש קדושין פ"ד סי' ד.

סעיף י"ד [ח] שאין הולד שוהה במעי אמו יותר מי"ב חודש. משמע, דהאשה אומרת שנעברה מעלה קודם [הליכתה] *הליכתה והולד נשמה, וזהו אנו אומרים שהולד ממזר. אבל אם האשה אומרת שנעלה בא בליה מוך י"ב חודש, וזין לילה היה וזין לילה עיבר, פשיטא אס הבעל מודה לדבריה, נראה דאין ספק דהולד כשר, דהא שמואל כשר היה [פירוש, דאזוהי דשמואל היה במדינת הים, וע"י שם צא ממדינת הים בליה לאשמו ומדקק לה ונעברה ממנו ויאז ממנה שמואל, עיין גוף המעשה בהלכות גדולות סוף הלכות גיטין, הביאו הרא"ש ג"כ בקיטור בקדושין פרק עשרה יחסין [סי' ז']].

נחלת צבי
פגום ומקולקל, והוא מעוז פנים. אבל אינו פגום לכהונה. מורי ורבי ז"ל [ב"ח אות ר'] בשם מהרש"ל [בתשובה סי' ר'] : **סעיף י"ד** בא. **ויש מי שאומר כו'. טור בשם צ"ג** [סוף הלכות גיטין], וטעמא שאנו מוליין לומר שמה צניעא בא ובעל, וכזה מורי ורבי ז"ל [ב"ח אות ר'], ודאי דכה"ג נמי לא הכשיר אלא כשאין הבעל לפניו, אבל אם הוא לפניו ואמר שלא בא צניעא, הולד ממזר ודאי, עד כאן :

היה לו, והוא אפילו אם היא טוענת ודאי בא אלי בצנעה, דאי היה מהני, היה לנו לחלות גם במקום שהיא אינה טוענת כלום, ולמה נעשהו ממזר ודאי לרמב"ם :

מורי והב
בגדרים [כ' ע"ב] כו', אבל אינו ר"ל פגום לכהונה. כ"כ רש"ל בתשובה סי' (ד') [ו'], וכ"כ בד"מ [הקצו אות ב'] : **סעיף י"ד** [ה] **יש מי שאומר שאינו בחזקת ממזר.** היא דעת בה"ג [סוף הלכות גיטין] בטור, מטעם שאנו מוליין שמה בצנעה בא ובעל. ואין להקשות בהיה עובדא בגמרא [יבמות פ' ע"ב] דהתיר רבה תוספאה באשה ששהתה בלא בעלה י"ב חודש מטעם דאישתהי במעי אמו זמן זה, תיפוק ליה מטעם שמה בצנעה בא ובעל. וי"ל דשם מיידי דהיא מודה דלא בא הבעל תוך הזמן. ומ"מ נראה דלדעה הראשונה, היא דעת הרמב"ם [פט"ו מאיסורי ביאה הי"ט], שהוא בחזקת ממזר, לא מהני אפילו אם היא טוענת ודאי בא אלי בצנעה, דאי היה מהני, היה לנו לחלות גם במקום שהיא אינה טוענת כלום, ולמה נעשהו ממזר ודאי לרמב"ם :

גור אריה
סעיף י"ד ו. **האשה שהיה זכר.** עיין צנימין זכר. עיין קל"ד [סי' קל"ה], **תומת ישרים** [סי' ע'], **הרי"ט** [נדב"ה אה"ע סי' ט"ו], **ר"י** [ל"ת לוי [סי' י"ד] (כ"ג) :

ביאור הגר"א
עו פנים, ר' אליעזר אומר ממזר, ר' יהושע אומר בן הגדה כו' : **סעיף י"ד** לא. **יש מי כו'.** כן פירש צ"ג [סוף הלכות גיטין] הא דלמרינן גיטין פ"ט א' ממזרת אין חוששין לה, ככה"ג, וכעונדא דאזוהי דשמואל [מובא בה"ג שם] דנא צניעא ושימשה. והקשו עליו מהא דהניל' [הובא בבאר הגולה אות ד], דל"ל אישתהי, והקשו ג"כ מהא דקדושין ע"ג א' ומיעוט שהלך צניעא למדינת הים, משמע דאי ליכא למילי אלא באותן, הו ודאי ממזר. ומיליו דלא הליין אלא נאומרת כך. ועיין מוס' ורא"ש שם [תוס' ד"ה מאי ורא"ש פ"ד סי' ז'] :

באר הגולה
יש פט"ו מהלכות איסורי ביאה. ופירש הב"ח [אות ר'] בשם מהרש"ל [בתשובה סי' ר'] דר"ל שהוא פגום ומקולקל, והוא מעוז פנים, דהיינו המורדים והפושעים ונדודים כ' ע"ב, אבל כשר לכהונה. ושכ"כ מהרמ"א ד"מ [הקצו אות ב] והרא"ש ז. וכלל ל"ב סי' ט"ו [הראש"ל בתשובות [ח"א סי' אף ר']. **סעיף י"ד** ז. **טור בשם הרמב"ם** [סוף מאיסורי ביאה הי"ט], **מעונדא דרבה תוספאה**, יבמות דף פ' [ע"א] וע"ב. **ת. שם** [בטור] בשם צ"ג [סוף הלכות גיטין]. הובא ברא"ש קדושין פ"ד סי' ז', דחיישין שמה צניעא בא ובעל.

פתחי תשובה
סעיף י"ד ט. בעלה במדינת הים. עיין בתשובת ברית אברהם [אה"ע] סי' פ"ו אות י"ז מ"ש בזה : **י. הולד ממזר.** עיין מה שכחתי לקמן סימן קנ"ח סק"ג : **יא. יותר מי"ב חדש.** כתב ברכי יוסף [סק"ה], ואם אישתהי יותר תלאת יומא לית לן בה, דשמה לא קלטה עד יום השלישי. הרב גן המלך [בסוף ספר גינת ורדים ח"א] סי' קכ"ח. אבל הרב מהר"י זאבי [אורים גדולים לימור ק"א] חקק וחצב מלשון הרמב"ם ולשון מרן, דלא מניין י"ב חודש אלא מיום הפרשה, עכ"ד ע"ש :

באר היטב
נמצא דמנה אין הולד פגום, אלא ר"ל שהוא פגום ומקולקל ואין משפחתו מיוחסת. וזהו יסודו קושית הט"ו צ"ד סימן קל"ו ס"ק (י"צ) [י"א] ע"ש [ב"ש סקט"ו] :

ראש פינה - שו"ע
אפ"ה מודה באלו, אבל לדידן דלא קי"ל כר' עקיבא א"צ לאשמעינן בזה, רק בורה דהויא חייבי כריתות. וקצת צ"ע מ"ש שם התוס' [ד"ה סוטה] בשם פירוש ר"ח דבסוטה הוי ממזר מדרבנן. וצ"ל דהפוסקים שלא הביאוהו ס"ל כמ"ש התוס' שם לסתור דבריו, ע"ש. והא דלא הביא כאן באשה שהלך בעלה למדינת הים ואמרו לה שמת בעלה ונישאת ואח"כ בא בעלה, שהולד גם מבעלה ממזר מדרבנן, י"ל דסמ"ך אמי"ש כן להריא לקמן **סעיף ט"ז** וסוף סימן י"ז [סעיף ג'] ע"ש. וכן ביבמה לשיק סמ"ך אמי"ש לקמן סימן קנ"ט [סעיף ב'] שתי דעות, ע"ש : **סעיף י"ד**. **יותר מי"ב חדש.** ראיתי בספר רב"ן דף קכ"ב ע"א [יבמות סי' מ"ט] כתב בשם ספר רפואות, דאם כשנעברה פגעה בטורס זכר משהה הולד י"ב חודש, ע"ש. ועיין בבבאי פרשת ויצא [ניחי, בראשית מ"ט ט"ו, ע"ש] גבי יששכר ששהה י"ב חודש מטעם זה, וז"ש יששכר חמור גרם :

ראש פינה - ח"מ
ס"ה. דבר שאינו מצוי כו'. גם בספר בית מאיר מפסק בהיתר זה, שכפי שנאמר מעשה זה בהרא"ש, אין זה נשמע, ע"ש :

ראש פינה - עקבי הבית
אלה, דאין בתה חללה כו'. ר"ל כהן הבא על הגדה אין בנה חללה, מדכתיב [ויקרא כ"א י"ד] וזנה וחללה כו' אלה לא יקח ולא יחלל כו'. א"כ היא לא נעשית זונה כו'. דאס היתה זונה, היתה בנה חללה. דאין לומר דהא דאין בנה חללה היינו מביאה ראשונה שעדיין לא היא זונה, אבל נעשית כהאי ביאה זונה, ואס בא עליה ביאה שניה הו בנה חללה, דא"כ הו"ל לחלק, וכמו שכתב הרמב"ם פ"ע [מאיסורי ביאה] הלכה ה', כהן הבא על נעויות חוק מנדה כו', לפיכך כהן הבא על זקוקה ליבס ומנערה מביאה ראשונה הולד כשר כו' ונעשית זונה, חזר ונא עליה כו', ע"כ ע"ש. וכזה בתחילה מוך מנדה, משמע דלפילו מביאה שניה (ד)לא נעשית זונה. ח"ש הנ"ש, א"כ אין בתה פגומה כו'. ר"ל דאי היתה נעשית זונה כהאי ביאה, נהי דכחה ש"י למורה

ראש פינה - ח"מ
סעיף י"ד. ושהה שם יותר מי"ב חודש. ג"כ, משמע עד י"ב חודש נולד יס לחוש שמה אישתהי, ול"ע יבמות דף ל"ו וכו'. דלמרו וסמ"ך מוך משעה והנשא לאחר ע', וקשה למה לא נחוש דלמא אישתהי והולד אינו פגור עד ש"ל לאחר העולם, וע"ג. ואולי, כיון דעפ"י רוב לא מישתהי, אין לחוש יותר כל דלא יעשו :

שי למורה
סעיף י"ד. ושהה שם יותר מי"ב חודש. ג"כ, משמע עד י"ב חודש נולד יס לחוש שמה אישתהי, ול"ע יבמות דף ל"ו וכו'. דלמרו וסמ"ך מוך משעה והנשא לאחר ע', וקשה למה לא נחוש דלמא אישתהי והולד אינו פגור עד ש"ל לאחר העולם, וע"ג. ואולי, כיון דעפ"י רוב לא מישתהי, אין לחוש יותר כל דלא יעשו :

לשבת הסופרים
סעיף י"ד. יותר מי"ב חודש. ג"כ, עיין תשובתי [אורח"י ח"א סי' ה'] סת"ס :

גליון מהרש"א
בי"ש סקט"ו. דכתיב אלה דאין בתה חללה. אס אלה לא יקח כו' ולא יחלל, למעמי נדה : **סעיף י"ד.** האשה שהיה בעלה במדינת הים. עיין בן לב ספר ד' סי' י"ט : שם. שאין הולד שוהה במעי אמו יותר מי"ב חודש. עיין ב"ש סימן א' סק"י, ובמגנה דף י"ד וכו'. שאנו אס אס בן זומא כמולה שעברה מזה לכתן גדול כו' וחישינן שמה כלאמנטי עיברה. ועיין משנה למך [פט"ו מאיסורי ביאה הי"ט] דהי ועוד אלו :

הדפסה ברובולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

הראשונה היא דעת הרמב"ם [פטי"ו מאיסורי ביאה הי"ט], והיש מי שאומר הם דברי צה"ג [סוף הלכות גיטין] ממעשה הנ"ל [בס"ק הקודם]] הביאו הרא"ש [בקדושין פרק עשרה יחסין סי' ד']. ומשמע מדבריו, דאף אם האשה שותקת או אינה לפנינו, ק"ל לצה"ג דאין מולין שמה בא צננעה. אבל אם האשה מודה שלא בא בעלה, אף אם אין הבעל לפנינו, רמזק הוא להכשירו, ואף שהרא"ש סיים שם ששניהם מודים, לרווחא דמילתא כתב

ק. אבל אם הוא טוען שבה והיא אינה מודה, נראה דהוא נאמן להכשיר. והב"י בסוף סימן קע"ח ממעשה שהביא שם בשם הרב דורא"ן [תשב"ץ ח"ב סי' ק"א] כתב דהרמב"ם מייירי שהבעל לפנינו ומודה שלא בא, וצה"ג מייירי שאין הבעל לפנינו, שאז היא נאמנת להכשיר עצמה והולד, ואין כאן פלוגתא [כלומר בין שתי הדעות הנ"ל]. וכאן כתב הרב (המהב"ר) וכיון דפלוגתא הוא, ולא ביאר דבריו באיזה אופן פליגי. ובקונטרס אחרון [בב"ח אות ו'] כתב דפליגי אם היא טוענת שבעלה בא צננעה ואין הבעל כאן, ולהרמב"ם אינו נאמן "ולצה"ג נאמן. ואין דבריו מוכרחים: **אבל תוך י"ב חודש אין לחוש.** המוספות נדה [דף ל"ט ע"א] נד"ה שיפורה גיטין] כתבו דלא קי"ל כרעה מוספאה [יבמות פ' ע"ב] [דממנו הוי"א הרב דין זה], ואין הולד משתתה יותר מרע"א ימים, היינו ט' **הדשים שלמים כל אחד לי יום:**

בית שאיר

הכותב
לח"ה
נאמן
במחזור
הפ"ד
וא"ל
ה"א

[פטי"ו מאיסורי ביאה הי"ט], ויש מי שאומר היא דעת הלכות גדולות [סוף הלכות גיטין], דלמרינן שמה על ידי שם צא לכאן כעונדא דאצוה דשמואל. אע"ג [ד]אם התנה על מנת שחפלה לרקיע קי"ל [רמב"ם פ"ו מאישות ה"ז] דהוי תנאי דאי אפשר לקיימו, אע"ג דיכול להעלות ע"י שם

כמ"ש (בתוספתא) * [בתוספות, גיטין פ"ד סי' ע"א ד"ה על מנת שתעלין, משום [ד]להכשיר הולד שאני. ולדעה זו הולד כשר כמ"ש בהרא"ש [קדושין פ"ד סי'

ד], ולא כפרישה [אות י"ח] שכתב [ד]הולד ספק ממזר. וכתבו הרא"ש והטור, אכן תלינן שבה ע"י שם, היינו אע"ג דהיא אינה אומרת כן. מיהו מוס' סוף קדושין [ע"ג ע"א ד"ה מאין] כתבו, אכן לא תלינן שבה ע"י שם אלא"כ היא אומרת שבה. והב"י סוף סימן קע"ח הביא תשובה אמת [תשב"ץ ח"ב סי' ק"א], ולפי התשובה י"ל דלא פליגי הרמב"ם עם הלכות גדולות, אלא הלכות גדולות איירי כשהבעל אינו כאן, והרמב"ם איירי כשהוא בפנינו ואינו אומר שבה. והמחבר נראה דס"ל [ד]לדעת הרמב"ם לעולם הולד ממזר אפילו כשהוא אינו כאן. ואם הוא כאן ואומר שלא בא, אז הולד ממזר ודאי, דהוא נאמן לומר שאינו נט. ואם הוא אומר שבה והיא מכחשת, כתב בח"מ [סק"ט] דהוא נאמן להכשיר את הולד, וי"ל [ד]גם הרמב"ם מודה בזה, ולמעשה ל"ע":

נ"פ
תוספת
המשק

בית שאיר

ע"ה
תוספת
במחזור
הפ"ד
וע"ה
עקבי
הבית

עך לחם

סעיף י"ד. ספק ממזר כו'. בתשובות מייטוניות סי' כ"ה מהלכות אישות כתב שאם יש עדי כיעור, אפילו תוך י"ב חודש, לא אמרינן דאישתהי. **שם בסופו.** עמד חוץ לביתו זמן רב, ובא אח"כ, וילדה אשתו מיד, או בתוך זמן שאי אפשר בשום אופן שיהיה הולד כך כשיעור זה, או שישמע קולו כשהוא בוכה [עיין בלבוש מפורש היטב], הרי זה כמי שנשתתה יותר מ"ב חודש, מסימן קע"ח [ע"ש בתשובה בב"י בסוף הסימן]. וחודש ה' ליולדת לז' הוי כחודש שמיני ליולדת לט', ע"כ.

המחבר

ביאור הגר"א

לב. אבל תוך כו'. יבמות שם [המובא בבאר הגולה אות ד] כ"ל:

באר היטב

אינו כאן, והרמב"ם איירי כשהוא בפנינו ואינו אומר שבה. והמחבר נראה דסבירא ליה [ד]לדעת הרמב"ם לעולם [ד]הולד ממזר אפילו כשהוא אינו כאן. ואם הוא כאן ואומר שלא בא, אז הולד ממזר ודאי, דהוא נאמן לומר שאינו נט. ואם הוא אומר שבה והיא מכחשת, כתב בח"מ [סק"ט] דהוא נאמן להכשיר את הולד, וי"ל דגם הרמב"ם מודה בזה, ולמעשה ל"ע. ד"ש [סקט"ו]. ע"ה ח"מ:

ראש פינה - עקבי הבית

לא היתה תלנה מהאי ביאה, מ"מ פגומה עכ"פ לכוונה היתה, אבל כיון שהיא לא נעשית וזהו, א"כ אפילו פגומה לא הויה בזה, כן י"ל כוננו בזה: סקט"ו. אם התנה ע"מ שחפלה כו'. ר"ל בקדושין או בגירושין. אלא הלכות גדולות איירי כשהבעל אינו כאן. לכאורה ר"ל, והיא אומרת שבה, אז היא נאמנת להכשיר הולד. אבל בלמנת לדעת הרא"ש שהביא בסמוך דאין מולין, אז הולד כשר כששניהם אינם כאן, ולא אמר כאן רק דהצה"ג מייירי כשהבעל אינו כאן, ובענין מה שהיא אומרת כבר כתב הפלוגתא בסמוך בין הרא"ש לחוס'. ומ"ש בח"מ [סק"ט], ובהלכות גדולות מייירי כו' שאז היא נאמנת להכשיר כו', נראה דהיינו כדעת המוס' דעת הנה"ג, דבענין היא אומרת שבה, אבל לדעת הרא"ש אף באינה אומרת תלינן, וכי"כ הח"מ עצמו ברש ס"ק ט' דמשמע מהרא"ש קן, ע"ש. והוא אינו אומר שבה כו'. משמע, שאף שאין מחשיפה לומר שלא בא, רק ששותק, ולכאורה הכונה שהיא שותקת ג"כ, ואף דלשט"ה זו לא פליגי הלכות גדולות והרמב"ם, וא"כ הלא כתבנו דלהלכות גדולות ביהא שותקת והבעל אינו כאן הולד כשר, מ"מ כשהוא כאן ואינו אומר שבה מיער גרע. ואולי לטעה זו הכונה דעת הרמב"ם, אף שהיא אומרת שבה, מ"מ כיון שהוא ג"כ כאן ואינו אומר שבה, פסול, וי"ע. גם ביהא שותקת י"ל ג"כ סבירא זו, מדשותקת ואינה אומרת שבה, היא גרע. ולפי זה מ"ש בח"מ רש סק"ט משמע דאף אם האשה שותקת או אינה לפנינו כו', אינו מוכרת, דנהרא"ש לא משמע רק באינה לפנינו דחולין, דמייירי שם בלבוש שחלף משתק ואין יודעים מי אמו, ע"ש הט"ב, אבל בלמנו כאן ואינה אומרת שבה רק שותקת, ודאי גרע עפי מנו כבעל, וי"ע. דהוא נאמן לומר שאינו כו'. כדלקמן בסעיף כ"ט. ולמעשה ע"ע. במהדור"ק [סקט"ו] כתב האי ל"ע למעשה, על מ"ש דמהמחבר נראה דס"ל

לא היתה תלנה מהאי ביאה, מ"מ פגומה עכ"פ לכוונה היתה, אבל כיון שהיא לא נעשית וזהו, א"כ אפילו פגומה לא הויה בזה, כן י"ל כוננו בזה: סקט"ו. אם התנה ע"מ שחפלה כו'. ר"ל בקדושין או בגירושין. אלא הלכות גדולות איירי כשהבעל אינו כאן. לכאורה ר"ל, והיא אומרת שבה, אז היא נאמנת להכשיר הולד. אבל בלמנת לדעת הרא"ש שהביא בסמוך דאין מולין, אז הולד כשר כששניהם אינם כאן, ולא אמר כאן רק דהצה"ג מייירי כשהבעל אינו כאן, ובענין מה שהיא אומרת כבר כתב הפלוגתא בסמוך בין הרא"ש לחוס'. ומ"ש בח"מ [סק"ט], ובהלכות גדולות מייירי כו' שאז היא נאמנת להכשיר כו', נראה דהיינו כדעת המוס' דעת הנה"ג, דבענין היא אומרת שבה, אבל לדעת הרא"ש אף באינה אומרת תלינן, וכי"כ הח"מ עצמו ברש ס"ק ט' דמשמע מהרא"ש קן, ע"ש. והוא אינו אומר שבה כו'. משמע, שאף שאין מחשיפה לומר שלא בא, רק ששותק, ולכאורה הכונה שהיא שותקת ג"כ, ואף דלשט"ה זו לא פליגי הלכות גדולות והרמב"ם, וא"כ הלא כתבנו דלהלכות גדולות ביהא שותקת והבעל אינו כאן הולד כשר, מ"מ כשהוא כאן ואינו אומר שבה מיער גרע. ואולי לטעה זו הכונה דעת הרמב"ם, אף שהיא אומרת שבה, מ"מ כיון שהוא ג"כ כאן ואינו אומר שבה, פסול, וי"ע. גם ביהא שותקת י"ל ג"כ סבירא זו, מדשותקת ואינה אומרת שבה, היא גרע. ולפי זה מ"ש בח"מ רש סק"ט משמע דאף אם האשה שותקת או אינה לפנינו כו', אינו מוכרת, דנהרא"ש לא משמע רק באינה לפנינו דחולין, דמייירי שם בלבוש שחלף משתק ואין יודעים מי אמו, ע"ש הט"ב, אבל בלמנו כאן ואינה אומרת שבה רק שותקת, ודאי גרע עפי מנו כבעל, וי"ע. דהוא נאמן לומר שאינו כו'. כדלקמן בסעיף כ"ט. ולמעשה ע"ע. במהדור"ק [סקט"ו] כתב האי ל"ע למעשה, על מ"ש דמהמחבר נראה דס"ל

שי למורה
שם. שאינו בחזקת ממזר. ג"כ, עיין ב"ש [סע"ה] דתלינן שבה ע"י שם. ועיין ש"מ [מורי"ם] בשו"ת פלג אה"ע סי' ט"ו ובשו"ת נתימין זכ"ר סי' [קל"ז] וז"ל:

ראש פינה - חלקת השדה
סק"ט. דאף אם האשה שותקת או אינה כו'. נראה דעת הח"מ דבזה פליגי הרמב"ם והבה"ג, דאי כמ"ש בריש ס"ק שלפני זה שהאשה אומרת נתעברה קודם, הרי זה כאילו אמרה בפירוש שלא בא, ובהו גם הבה"ג מודה כמ"ש הח"מ כאן אבל אם האשה כו' רחוק הוא כו'. ובאם האשה אומרת שבה, בזה כבר כתב כבר הח"מ בס"ק לפני זה דגם הרמב"ם מודה. ועי"כ צ"ל כמ"ש דפלוגתתן בשותקת. אך אין מובן לפי זה מה שהתחיל בס"ק לפני זה וכתב דמייירי כשהאשה אומרת כו'. ואפשר לפרש דבריו שם מ"ש משמע דהאשה אומרת כו', זהו כתב לדינא, ודאי דבהאשה אומרת, ודאי הוי ממזר לכו"ע, ובאומרת שבה ומודה, ודאי כשר, ופלוגתתן סמך אמ"ש כאן, ורמז שם במ"ש שם ועוד אכתוב מזה. **סיים שם ששניהם מודים כו'.** ר"ל שלא בא, ואז הוי ממזר. והב"י בס"ס כו' ומודה שלא בא כו'. לכאורה נראה דר"ל, אפילו היא אומרת ברי שבה ודאי, הוא נאמן לומר ממזר הוא, וכן משמע מ"ש ובה"ג מייירי כו' שאז היא נאמנת כו', משמע דבהא אומרת ודאי שבה מייירי, ובהו מכשירי הבה"ג דוקא, והרמב"ם פוסל משום דמייירי דהוא אומר שלא בא. ומהב"ש [סקט"ו] לא משמע כן ע"ש מה שכתב. ועיין בספר בית מאיר, הקשה, דאם מייירי שאומר שלא בא, א"כ מאי קמ"ל בהיה במדינת הים, אפילו היה גבה ואומר שיוודע שלא בא עליה, ג"כ נאמן לעשות ממזר, ע"ש דהסכים דפליגי. שאז היא נאמנת כו'. לכאורה נראה מלשון זה שהיא צריכה לומר שבה, והוה כדעת החוס' [קדושין ע"ג ע"א ד"ה מאין שהביא הב"ש סקט"ו], אבל לדברי הרא"ש [פ"ד סי' ז'] שהביא שם וכן הח"מ ריש ס"ק זה, אף שגם היא אינה אומרת כלל ג"כ הולד כשר. וי"ל דלא כתב הח"מ לשון זה רק לענין להכשיר עצמה, דלזה ודאי צריכה לומר שבה, אבל לענין הולד כשר אף באינה אומרת ג"כ. ועיין מה שכתבתי בב"ש סקט"ו. ואין דבריו מוכרחים. ר"ל לפי שדין זה אינו ברור להח"מ לדעת הרמב"ם כמ"ש בסוף ס"ק לפני זה: סק"ט. ה"תוס' בנדה כו' דלא קי"ל כו'. עיין בספר עצי ארוים [סקט"ו] האריך להוכיח כהפוסקים כרבה תוספאה:

חידושי הגר"ע
סעיף י"ד ג] אבל תוך י"ב חודש. ג"כ, ואפשר דמשנינן י"ב חודש מלאים וגם טופסין לו עד ג' ימים ומולין שיקלט הרע ביום ג'. משונה פרי הארץ [להל"ס] [מורי"ם] מורסי